

Самостійна робота з дисципліни
«Методологія і організація наукових досліджень та академічна
добросесність»
(014 Середня освіта 014.01 Українська мова і література)

1. Знайти і записати 5 висловлювань про науку видатних діячів людства.
  2. Встановити, що таке псевдонаука; виявити критерії уникнення квазінаукових теорій.
  3. За словами Готфріда Вільгельма Лейбніца, наука – це благоденство людства, досягнення всього, що корисне для людини. Чи завжди наукові відкриття позитивно впливають на життєдіяльність людства? Охарактеризувати сучасний стан речей. З'ясувати етичні норми і цінності науки.
  4. Дослідити й описати (півсторінки) революційне наукове відкриття останніх п'яти років. Звернути увагу на досягнення українських учених.
  5. Описати спільні й відмінні риси курсових, бакалаврських, магістерських робіт.
  6. За словами О. М. Семенов, кожний дослідник – це своєрідна мовна індивідуальність, складовими якої є, як правило, мовні здібності, мовне чуття, мовний смак. Записати власне розуміння цих понять, відзначити, що впливає на формування й розвиток мовних здібностей, мовного чуття, мовного смаку.
  7. Заповнити таблицю «Основні психологічні риси діяльності вчених».
  8. З'ясувати, що таке тайм-менеджмент і яка його роль в успішному виконанні наукового дослідження студентом.
  9. Описати власні прийоми «входження» в науково-дослідну роботу.
  10. Встановити вплив кольору і запаху на емоційний стан дослідника-початківця.
  11. З'ясувати, які періодичні видання з українського мовознавства надходять до університетської бібліотеки.
  12. Опрацювати проблематику публікацій одного з мовознавчих журналів за останній рік, встановити спектр наукових пошуків сучасних дослідників.
  13. Опрацювати наукову статтю (обрати самостійно). Визначити особливості її побудови: постановку проблеми, актуальність; обґрунтування отриманих результатів, мовні кліше.
  14. Як Ви розумієте поняття плагіат? Прочитайте міркування Умберто Еко стосовно плагіату і висловіть власне бачення цієї проблеми.
- Плагіатом у науковому середовищі вважають, окрім списування, ще й використання експериментальних даних конкретного дослідження, запозичення

текстології рукописів, що й досі не розшифрували, використання готової статистики. І все це без посилання на джерело (оскільки, депонуючи ваш диплом у деканаті й у бібліотеці університету, ви тим самим публікуєте його). Це крадіжка чужого розуму.

15. Підготувати наукове повідомлення про актуальні проблеми сучасної лінгвістики (обрати напрям, проблему й охарактеризувати).

16. Сформулювати мету, завдання, визначити об'єкт, предмет таких досліджень:

- „*Фразеологія прози В. Винниченка: структура, семантика, стилістичні особливості*”;
- „*Формули мовленнєвого етикету в українських народних казках*”;
- „*Інноваційні семантико-словотвірні процеси в похідних прикметниках сучасної української мови*”;
- „*Вербалізація концептів народної моралі в українському фольклорі*”;
- „*Словотвірна парадигматика дієслів руху в сучасній українській мові*”.

17. Законспектувати роздуми Умберто Еко про те, що таке наукове дослідження і навіщо воно (Еко. У. Як писати дипломну роботу: Гуманітарні науки / Умберто Еко. – Тернопіль : Мандрівець, 2007. – С. 14–20). Висловити власну думку щодо того, чим наукова робота студента може придатися після закінчення університету.

18. Прочитати текст. Вибрати оптимальний варіант підходу до керівництва науковою роботою або запропонувати свій.

У дзен-буддизмі є така притча. Одного разу трьох мудреців запитали: „Що ви будете робити із зозулею, яка не хоче кувати?” Перший сказав: „Я уб'ю її”. Другий відповів: „Я примушу її кувати”. Третій сказав: „Я почекаю, поки вона закує”. Відносно керівників дисертантів цю притчу можна перефразувати так. Трьох керівників запитали: „Що ви будете робити з дисертантом, який вперто не хоче виконувати ваші вказівки щодо роботи над дисертацією?” Перший сказав: „Я відхилю його роботу”. Другий сказав: „Я примушу його виконати всі правила”. Третій сказав: „Я все сам поправлю, як треба...”. На нашу думку, в цих відповідях відсутній ще один варіант: велику частину помилок я примушу його виправити, а дещо поправлю сам (А. Зосимов, В. Голік).

19. Опрацювати розділ „Методи дослідження мови” з підручника М. П. Кочергана „Загальне мовознавство”, з'ясувати мету, прийоми, практичне застосування кожного лінгвістичного методу; оформити у вигляді таблиці.

20. Написати твір-роздум на тему «Бери вершину – і матимеш середину (Г. Сковорода)».

21. Підготуйте інформаційне повідомлення про особливості конспектування друкованого джерела та інформації, що сприймається на слух.

22. Законспектувати IV розділ книги Умберто Еко «Як написати дипломну роботу».

23. Опрацювати розділ монографії, яка присвячена актуальній проблемі лінгводидактики (на вибір). Сформулювати план (усі види).

24. Ознайомитись у бібліотеці ВНЗ з науковими статтями викладачів вашої кафедри. Самостійно скласти 2-4 анотації (якщо в аналізованих джерелах є авторська анотація, зробіть порівняльний аналіз між опублікованою та своєю). Проаналізувати анотації за змістом, призначенням, обсягом. Проаналізувати особливості написання анотації.

25. Записати найуживаніші конструкції, які використовують під час складання анотації.

26. Описати спільні та відмінні риси процесів конспектування, анотування та реферування.

27. На питання, як учням досягти успіхів, Аристотель відповів: «Доганяти тих, хто попереду, і не чекати тих, хто позаду». Як Ви розумієте цей вислів? Відповідь обґрунтуйте.

28. Законспектувати одну зі статей П. О. Селігея, присвячену проблемам та особливостям наукового стилю (*див. Рекомендовану літературу до теми*).

29. Сформулюйте найголовніші правила викладу наукового тексту. Проілюструйте правила прикладами.

30. Проаналізуйте лексичні, морфологічні та синтаксичні засоби наукового тексту (текст за фахом).

31. Доберіть українські відповідники до таких слів: *експлікація, релевантний, реляція, препарування, облігаторний, когерентний, конституент, дефініція, латентний, кореляція, антиципація, кумулятивний, конгруентний, детермінант*.

32. Відредагуйте словосполучення: *діючий правопис, ведуча установа, наукова ступінь, просторе авеню, рожева тюль, освічена вулиця, завідуючий кафедрою, наша альма-матер, сильна нежить, нова шампунь*.

33. Питання для дискусії: *Використання іношомовних термінів у науковому тексті: «лінгвістичний провінціалізм» чи необхідність?*